

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL A. D. IR KAUNO KREDITO UNIJOS GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. vasario 7 d. Nr. 242-50
Vilnius

Lietuvos bankas gavo A. D. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir Kauno kredito unijos (toliau – Unija) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. kovo 28 d. pareiškėja su Unija sudarė Vartojimo kredito sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Sutartis Nr. 1), kuria pareiškėjai buvo suteiktas 1 100 Eur kreditas, jo grąžinimo terminas – 2022 m. kovo 18 d. (numatyta bendra vartojimo kredito gavėjo mokama suma – 1 334,34 Eur). Taip pat 2017 m. balandžio 18 d. pareiškėja su Unija sudarė Vartojimo kredito sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Sutartis Nr. 2): pareiškėjai buvo suteiktas 5 500 Eur kreditas, jo grąžinimo terminas – 2022 m. balandžio 18 d. (numatyta bendra vartojimo kredito gavėjo mokama suma – 6 622,59 Eur).

Pareiškėja 2017 m. kovo 28 d. sudarė Papildomo pajaus įsigijimo sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Pajaus sutartis Nr. 1), 2017 m. balandžio 18 d. – Papildomo pajaus įsigijimo sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Pajaus sutartis Nr. 2), 2017 m. balandžio 18 d. – Papildomo pajaus įsigijimo sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Pajaus sutartis Nr. 3) ir 2017 m. balandžio 18 d. – Papildomo pajaus įsigijimo sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Pajaus sutartis Nr. 4) iš viso įsigytas papildomas pajus sudarė 660 Eur.

Pareiškėja Unijos paprašė padengti kreditus pagal Sutarti Nr. 1 ir Sutartį Nr. 2 anksčiau sutartyse numatyto termino ir 2017 m. spalio 2 d. į Unijos sąskaitą įmokėjo 5 118,48 Eur, įmokėtos lėšos buvo įskaitytos tokia tvarka: 101,95 Eur skirta kreditui pagal Sutartį Nr. 1 padengti ir 2,05 Eur palūkanoms sumokėti (iš viso 104 Eur); 5 001,05 Eur skirta kreditui pagal Sutartį Nr. 2 padengti ir 13,43 Eur palūkanoms sumokėti (iš viso 5 014,48 Eur). Kai 2017 m. spalio 2 d. buvo atlikti pareiškėjos nurodyti mokėjimai, buvo visiškai grąžintas kreditas pagal Sutartį Nr. 2 ir grąžinta dalis kredito pagal Sutartį Nr. 1. Kredito pagal Sutartį Nr. 1 negrąžintas likutis 2017 m. spalio 2 d. sudarė 660 Eur.

Pareiškėjos įmokėti papildomi pajiniai įnašai pagal Pajų sutartis (660 Eur) 2017 m. spalio 2 d. pareiškėjos prašymu „Dėl Pajaus perleidimo pagal 2017 m. spalio 13 d. Papildomo pajaus pirkimo pardavimo sutartis“ buvo perduoti Unijos pasiūlytam asmeniui, o už tai gautos lėšos (660 Eur) pervestos į pareiškėjos atsiskaitomąją sąskaitą ir panaudotos kredito pagal Sutartį Nr. 1 likučiui padengti.

Pareiškėja kreipėsi į Uniją, prašydama grąžinti 660 Eur, nes, pareiškėjos teigimu, ši suma buvo įskaityta kaip palūkanos už visą kredito laikotarpį (iki 2022 m.). Unija pareiškėjai pateikė paaiškinimą: kadangi pareiškėja 2017 m. spalio 2 d. įmokėjo 5 112,95 Eur, papildomos palūkanos skaičiuojamos nebuvo, o papildomas 660 Eur pajus buvo įskaitytas kredito likučiui pagal Sutartį Nr. 1 padengti.

Pareiškėja nesutiko su Unijos atsakymu, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėja nurodė, kad, jai padengus kreditą pagal Sutartį Nr. 1 bei Sutartį Nr. 2, neturėjo būti priskaičiuotos palūkanos ir už laikotarpį iki 2022 m. Pareiškėja teigia,

kad jai Unija turėtų gražinti 660 Eur kaip nepagrįstai už visą kredito laikotarpį priskaičiuotas palūkanas.

Pateiktame atsiliepime Unija Lietuvos bankui teigia netaikiusi pareiškėjai jokių finansinio pobūdžio sankcijų, t. y. baudų, papildomų palūkanų ir kt., dėl Unijai anksčiau laiko gražinto kredito, o palūkanas skaičiavo ne iki Sutartyse Nr. 1 bei Nr. 2 nurodyto galutinio paskolų gražinimo termino, o tik už faktinį naudojimosi paskolomis laikotarpį pagal minėtose sutartyse numatytą palūkanų dydį. Unija atkreipė dėmesį į tai, kad tiek Sutartyje Nr. 1, tiek Sutartyje Nr. 2, su kuriomis pareiškėja susipažino ir sutiko su sąlygomis, buvo nurodytos bendros vartojimo kredito gavėjo mokėtinos sumos, gražintinos vartojimo kreditus gražinant sutartyse nustatytais terminais, metinė palūkanų norma ir taikytina marža. Pagal Sutarties Nr. 1 2.14. papunktį, bendra vartojimo kredito gavėjo mokama suma vartojimo kreditą gražinant šioje sutartyje nustatytais terminais – 1 334,34 Eur (iš kurių 234,34 sudaro Eur palūkanos), apskaičiuota taikant Sutartyje Nr. 1 nustatytą metinę palūkanų normą. Pareiškėja nuo 2017 m. kovo 28 d. iki 2017 m. spalio 13 d., t. y. iki visiško paskolos pagal Sutartį Nr. 1 gražinimo, Unijai sumokėjo 34,33 Eur palūkanų, t. y. proporcingai tik už naudojimosi paskola laikotarpį pagal Sutarties Nr. 1 2.8. papunktį. Pagal Sutarties Nr. 2 2.14. papunktį, bendra vartojimo kredito gavėjo mokama suma vartojimo kreditą gražinant sutartyje nustatytais terminais – 6 622,59 Eur (iš jų 1 122,59 Eur sudaro mokėtinos palūkanos), apskaičiuota taikant Sutartyje Nr. 2 nustatytą metinę palūkanų normą. Pareiškėja nuo 2017 m. balandžio 18 d. iki 2017 m. spalio 2 d., t. y. iki visiško paskolos pagal Sutartį Nr. 2 gražinimo, Unijai sumokėjo 167,89 Eur palūkanų, t. y. tik už naudojimosi paskola laikotarpį pagal Sutarties Nr. 1 2.8. papunktį. Atsižvelgdama į tai, Unija prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, iš esmės šalys nesutaria dėl bendros vartojimo kredito kainos sumažinimo kreditą gražinant anksčiau sutartyje nustatyto termino.

Vartojimo kreditų teikimo sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus, vartojimo kredito gavėjų teisę gražinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir vartojimo kredito davėjų teisę į kompensaciją išankstinio vartojimo kredito gražinimo atvejais nustato Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas.

Vartojimo kredito įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje yra numatyta vartojimo kredito gavėjo teisė bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį. Tai padaręs, jis turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio vartojimo kredito sutarties trukmės laikotarpio, skaičiuojamo nuo vartojimo kredito ar jo dalies gražinimo dienos, palūkanos ir išlaidos. Vadovaujantis Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 17 punktu, vartojimo kredito sutartyje nurodoma vartojimo kredito gavėjo teisė gražinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir jo gražinimo tvarka, informacija apie vartojimo kredito davėjo teisę į kompensaciją ir šios kompensacijos apskaičiavimo, atsižvelgiant į šio įstatymo 17 straipsnio nuostatas, tvarka.

Įvertinus minėtas teisės aktų nuostatas darytina išvada, kad vartojimo kredito gavėjas turi teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį ir tai padaręs jis turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą. Tačiau Vartojimo kredito įstatyme nėra detalizuota šios vartojimo kredito gavėjo teisės realizavimo tvarka – dėl tokios tvarkos šalims leidžiama susitarti vartojimo kredito sutartyje.

Pareiškėjos teisė gražinti vartojimo kreditą anksčiau, negu nustatyta sutartyje, realizavimo

tvarka yra detalizuota Sutarčių Nr. 1 ir Nr. 2 11.1.1 papunktyje: kredito gavėjas turi teisę gražinti visą kreditą ar jo dalį anksčiau nei sutartyje numatyti kredito gražinimo terminai sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis bei atitinkamai teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio sutarties laikotarpio palūkanos ir išlaidos. Sutarčių Nr. 1 ir Nr. 2 10.2 papunktyje nustatyta, kad, gavusi mažesnę sumą nei visa kredito gavėjo Unijai pagal sutartį mokėtina suma, Unija iš gautos sumos, nesvarbu, kokią mokėjimo paskirtį nurodė kredito gavėjas, pirmiausia padengs Unijos išlaidas, susijusias su reikalavimu įvykdyti prievolę pagal Sutartį, vėliau – delspinigius, paskiausiai – palūkanas ir kitus mokesčius, likusia suma – kreditą.

Iš ginčo bylos duomenų matyti, kad pagal Sutartį Nr. 1 pareiškėjai buvo suteiktas 1 100 Eur kreditas ir numatyta bendra vartojimo kredito gavėjo mokėtina suma – 1 334,34 Eur. Pagal šią sutartį pareiškėja nuo 2017 m. balandžio 18 d. iki 2017 m. spalio 1 d. sumokėjo 370,35 Eur (iš jų 338,05 Eur įskaityti kreditui gražinti, 32,28 Eur – palūkanoms sumokėti ir 0,02 Eur Sutartyje Nr. 1 numatytiems delspinigiams už ne laiku atliktus mokėjimus sumokėti). Iš 2017 m. spalio 2 d. pareiškėjos atlikto 5 118,48 Eur mokėjimo 104 Eur buvo skirti kreditui ir palūkanoms sumokėti pagal Sutartį Nr. 1 (101,95 Eur skirta daliai kredito padengti ir 2,05 Eur palūkanoms sumokėti). Taigi, iš viso pareiškėja pagal Sutartį Nr. 1 sumokėjo 440 Eur kreditui padengti, 34,33 Eur palūkanų ir 0,02 Eur delspinigiams sumokėti. Pareiškėjos negražintas 660 Eur kredito pagal Sutartį Nr. 1 likutis buvo padengtas pareiškėjos turimais papildomais pajais. Lietuvos bankui pateiktas 2017 m. spalio 2 d. pareiškėjos pasirašytas prašymas Unijai, kuriuo prašoma pareiškėjos turimus papildomus pajus perleisti Unijos pasiūlytam asmeniui. Taip pat Lietuvos bankui pateiktos 2017 m. spalio 13 d. Papildomo pajaus pirkimo ir pardavimo sutartys, sudarydama šias sutartis pareiškėja turimus papildomus pajus perleido pirkėjui G. J.

Taigi, pareiškėjai pagal Sutartį Nr. 1 buvo suteiktas 1 100 Eur kreditas, o bendra pareiškėjos Unijai sumokėta suma (įskaitant palūkanas ir delspinigius) sudarė 1 134,35 Eur. Sutartyje nustatyta 1 334,34 Eur bendra kredito gavėjo mokėtina suma, įskaičius mokėtinas palūkanas per visą kredito laikotarpį. Taigi, iš ginčo medžiagos matyti, kad Unija pagal Sutartį Nr. 1 palūkanų už visą kredito laikotarpį (iki 2022 m.) neskaičiavo.

Pagal Sutartį Nr. 2 pareiškėjai buvo suteiktas 5 500 Eur kreditas ir numatyta bendra 6 662,59 Eur vartojimo kredito gavėjo mokėtina suma. Pagal šią sutartį pareiškėja nuo 2017 m. balandžio 18 d. iki 2017 m. spalio 1 d. Unijai sumokėjo 653,46 Eur (iš jų 498,95 Eur įskaityti kreditui gražinti, 154,46 Eur palūkanoms ir 0,05 Eur Sutartyje Nr. 2 numatytiems delspinigiams už ne laiku atliktus mokėjimus sumokėti). Iš 2017 m. spalio 2 d. pareiškėjos atlikto 5 118,48 Eur mokėjimo 5 014,48 Eur buvo skirti kreditui ir palūkanoms sumokėti pagal Sutartį Nr. 2 (5 001,05 Eur daliai kredito padengti ir 13,43 Eur palūkanoms sumokėti). Iš viso pareiškėja pagal Sutartį Nr. 2 sumokėjo 5 500 Eur kredito, 167,89 Eur palūkanų bei 0,05 Eur delspinigių. Taigi, pareiškėja pagal Sutartį Nr. 1 gavo 5 500 Eur kreditą, o Unijai bendra pareiškėjos sumokėta suma, įskaitant palūkanas ir delspinigius, sudarė 5 667,94 Eur. Sutartyje nustatyta bendra 6 662,59 Eur kredito gavėjo mokėtina suma, įskaičius mokėtinas palūkanas per visą kredito laikotarpį. –Taigi, iš ginčo medžiagos matyti, kad Unija pagal Sutartį Nr. 2 palūkanų už visą kredito laikotarpį (iki 2022 m.) neskaičiavo.

Atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta, nėra pagrindo teigti, kad Unija pareiškėjai priskaičiavo 660 Eur palūkanų už visą Sutartyje Nr. 1 ir Sutartyje Nr. 2 nustatytą kredito laikotarpį (iki 2022 m.), todėl pareiškėjos reikalavimas Unijai gražinti 660 Eur laikytinas nepagrįstu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos A. D. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius